

de structuur en de inhoud van fiscale regelgeving. De geschiedenis toont echter aan dat het bereiken van rechtvaardigheid bij belastingen niet gemakkelijk is. Mann merkt in dit verband het volgende op: "die Steuergerechtigkeit bleibt hier, wie auch häufig in späteren Zeiten, nur ein Schlagwort, das etwaige Gewissenskrupel besänftigen soll"⁴¹¹ Dat is jammer, omdat het voor het verwezenlijken van de compliance-gedachte noodzakelijk is dat de burgers de belastingen als rechtvaardig ervaren.^{412 413 414}

Belastingen worden evenwel niet altijd als rechtvaardig ervaren. Dit kan de reden zijn waarom burgers van nature niet bereid zijn om belasting te betalen. De belastingmentaliteit van de burger wordt heden ten dage als tamelijk negatief ervaren.⁴¹⁵ Maar het gaat allereerst om de wetgeving. De inhoud en grondslag daarvan moeten begrepen worden. Daarnaast is de wijze waarop de uitvoeringsinstantie die de wetgeving in de praktijk uitvoert, van belang.⁴¹⁶

2.7.1 De oorzaken van het niet kunnen bereiken van de gewenste rechtvaardigheid bij belastingen

Het niet kunnen bereiken van de gewenste rechtvaardigheid bij belastingen kan samenhangen met het feit dat bij het tot stand komen van belastingwetgeving nogal wat komt kijken. Allerlei aspecten hebben immers elk hun eigen gewicht, hetgeen de aard en de structuur van de belastingwetgeving mede bepaalt. Het gewicht toekennen aan de verschillende aspecten geschiedt tijdens het proces van het tot stand komen van belastingwetgeving. Het gaat hierbij niet alleen om het formele, maar ook om het informele wetgevingsproces.⁴¹⁷ De belastingwetgeving is de resultante van de wisselwerking tussen beide processen. Dat wil zeggen: actoren uit de maatschappelijke sector zijn betrokken bij het formele proces van het voorbereiden van (belasting)wetgeving.⁴¹⁸ Daarnaast is de belastingwetgeving een compromis van rechtvaardigheids- en doelmatigheidsbeginselen.⁴¹⁹ De belastingwetgeving wordt onder meer getoetst aan de kennis die recht en economie verschaffen.^{420 421 422} Het doel van de belastingheffing (wetgeving) moet dus ruimer worden gezien dan alleen vanuit fiscaal oogpunt. Het wordt, via de leer der openbare financiën, vastgeknoopt aan het gehele (sociaal- economische) beleid dat de overheid (politiek) nastreeft.^{423 424}

⁴¹¹ F.K. Mann[2,blz.90].

⁴¹² H.J. Hofstra[9,blz.185].

⁴¹³ M.P. van Overbeek[31,blz.3].

⁴¹⁴ Zie de hoofdstukken 3 en 4.

⁴¹⁵ H.J. Hofstra[9,blz.185].

⁴¹⁶ Zie hoofdstuk 4.

⁴¹⁷ J.A.J. de Vries[11,blz.32 e.v.].

⁴¹⁸ H.D. Stout[4,blz.190].

⁴¹⁹ L.G.M. Stevens[7,blz.134].

⁴²⁰ J.A.J. de Vries[11,blz.32,52].

⁴²¹ P.J.A. Adriaani, J. van Hoorn[1,blz.6].

⁴²² W.H. van den Berge[21,blz.47,48].

⁴²³ P.J.A. Adriaani, J. van Hoorn[1,blz.54,62, 200 e.v.].

⁴²⁴ H.J. Hofstra[3]: "Naast haar oorspronkelijke doel van dekkingsmiddel voor de lopende overheidsuitgaven ontwikkelde zij zich tegelijkertijd tot een instrument in handen van de overheid tot